

1. Co opravdu víme o Ježíši?

Jedna z 54 častých otázek o Ježíši Kristu a církvi, na které odpovídá tým profesorů historie a teologie Navarrské univerzity.

22.12.2022

Máme k dispozici vše, co nám svědkové jeho života a smrti předali:

Ústní a písemná tradice o jeho osobě, kde vynikají čtyři evangelia, kterou nám předala komunita plná víry, již

on založil a která pokračuje až dodnes.

Touto komunitou je církev, kterou v průběhu dějin tvoří miliony Ježíšových následovníků. Poznávají ho skrze svědectví, které jim je bez přerušování od prvních učedníků předáváno. Svědectví v apokryfních evangeliích a dalších mimobiblických zprávách nepřidávají žádné další podstatné informace k těm, jež nám nabízí evangelia kanonická, jak je církev neustále předává.

Až do osvícenství byli věřící i nevěřící přesvědčeni, že to, co jsme mohli o Ježíši poznat, najdeme v evangeliích. Ale protože byla tato vyprávění napsána z hlediska víry, někteří historici XIX. století objektivnost těchto příběhů zpochybnili. Pro tyto znalce byly evangelijní příběhy málo důvěryhodné, protože neobsahovaly

to, co Ježíš konal a říkal, ale to, v co následovníci Ježíše několik roků po jeho smrti věřili. Díky tomu se v následujících desetiletích a až do poloviny XX. století zpochybňovala pravdivost evangelií a nakonec se tvrdilo, že o Ježíši „nemůžeme vědět téměř nic“ (Bultmann).

Osm nezpochybnitelných skutečností, které víme o Ježíšovi

Dnes v důsledku rozvoje historických věd, pokroku v archeologii a rozsáhlejšímu a dokonalejšímu poznání historických zdrojů můžeme říci slovy známého odborníka židovského prostředí I. století po Kristu - o němž se nedá říci, že by byl až příliš konzervativní -, že „o Ježíši toho můžeme hodně poznat“ (Sanders).

Například tentýž autor z hlediska historického uvádí „osm nezpochybnitelných skutečností“ o životě Ježíše a o prvních křesťanech:

- 1) Ježíš byl pokřtěn Janem Křtitelem;
- 2) byl to Galilejec, který kázal a dělal zázraky;
- 3) povolal učedníky a říkal, že jich má být dvanáct;
- 4) svoji činnost omezil na Izrael;
- 5) polemizoval o roli chrámu;
- 6) byl ukřižován mimo Jeruzalém římskými úřady;
- 7) po smrti Ježíše jeho následovníci ve svém působení dále pokračovali;
- 8) přinejmenším několik židů některé skupiny tohoto nového hnutí pronásledovalo (Gal 1,13-22; Flp 3,6) a zdá se, že toto pronásledování trvalo minimálně do doby konce Pavlovy služby (2 Kor 11,24; Gal 5,11; 6,12; srov. Mt 23,43; 10,17).

Na tomto minimalistickém základě, na kterém se dějepisci shodují,

můžeme z hlediska historického říci, že ostatní údaje v evangeliích obsažené jsou věrohodné.

Aplikujeme-li na tato fakta kritéria historičnosti, můžeme stanovit, do jaké míry jsou evangelijní tvrzení koherentní a pravděpodobná, a také to, že obsah těchto vyprávění je maximálně zaručený.

Na závěr je vhodné poznamenat, že to, co víme o Ježíši, je spolehlivé a věrohodné, protože tito svědci si důvěru zaslouží a protože tradice je kritická už sama o sobě.

Navíc to co nám tradice předává je vůči rozboru historické kritiky rezistentní. Je jisté, že z mnoha věcí, které nám byly předány, jen některé se dají dokázat metodami, jež historici používají. To však neznamená, že neexistovalo to, co se těmito metodami nedá dokázat.

Pouze to znamená, že tato svědectví

můžeme podávat buď s větší nebo menší pravděpodobností.

A na druhé straně nezapomeňme, že pravděpodobnost není ta nejdůležitější věc. Existují události, které mají velmi malou pravděpodobnost, ale v minulosti se udály. Nepochybnou pravdou je, že evangelijní svědectví nejsou rozporuplná a neodporují svědectvím, která se dají dokázat.

V každém případě je to tradice církve, ve které tyto písemnosti vznikly, a která nám zaručuje jejich spolehlivost a říká nám, jak je interpretovat.

54 otázek o Ježíši Kristu a církvi

Juan Chapa

pdf | dokument generován automaticky
z [https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/1-
co-opravdu-vime-o-jezisi/](https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/1-co-opravdu-vime-o-jezisi/) (07.08.2025)